

KÜRESEL FİNANS PİYASALARI VE TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI

Hüseyin ERKAN
İMKB Başkanı

TÜSİAD
1 Aralık 2010

Küresel Finans Piyasaları Kriz Sonrası Gelişmeler

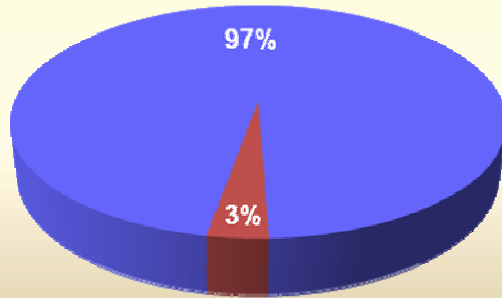

- Kriz sonrası toparlanma süreci
  - Hükümetlerin artan rolü (piyasalara likidite enjekte edilmesi)
  - Faizlerin tarihin en düşük seviyelerine inmesi
  - Likidite bolluğunun hisse senedi piyasalarına yönelmesi
- Artan bütçe açıkları
  - AB destek paketleri
- Finansal piyasalarda yüksek volatilité
- Daha sıkı düzenleme ve gözetim
  - Uluslararası kurumlar arasında yakın işbirliğı
- Gelişmekte olan piyasalarda daha hızlı toparlanma

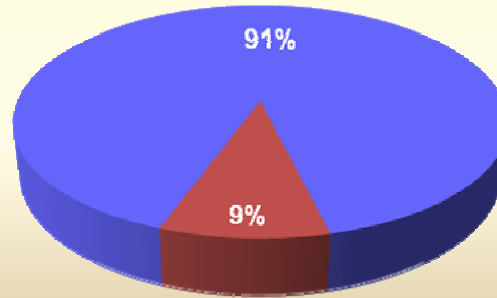
Gelişmekte Olan Piyasalarla Gelişmiş Piyasaların Karşılaştırması

Piyasa Değeri

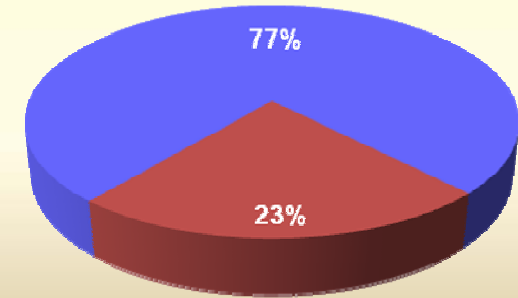
1999

2004

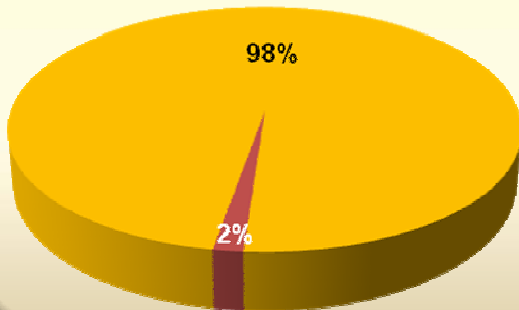

2009

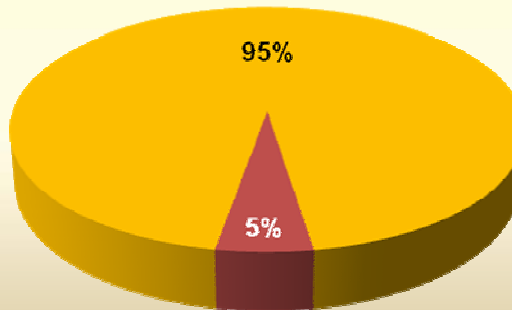

İşlem Hacmi

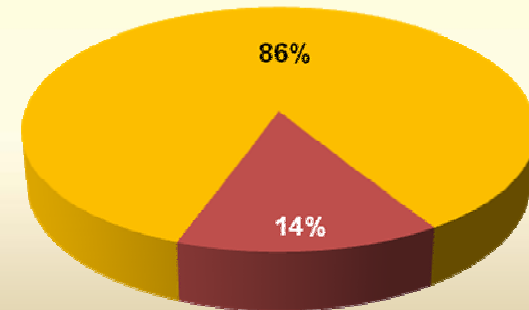
1999

2004

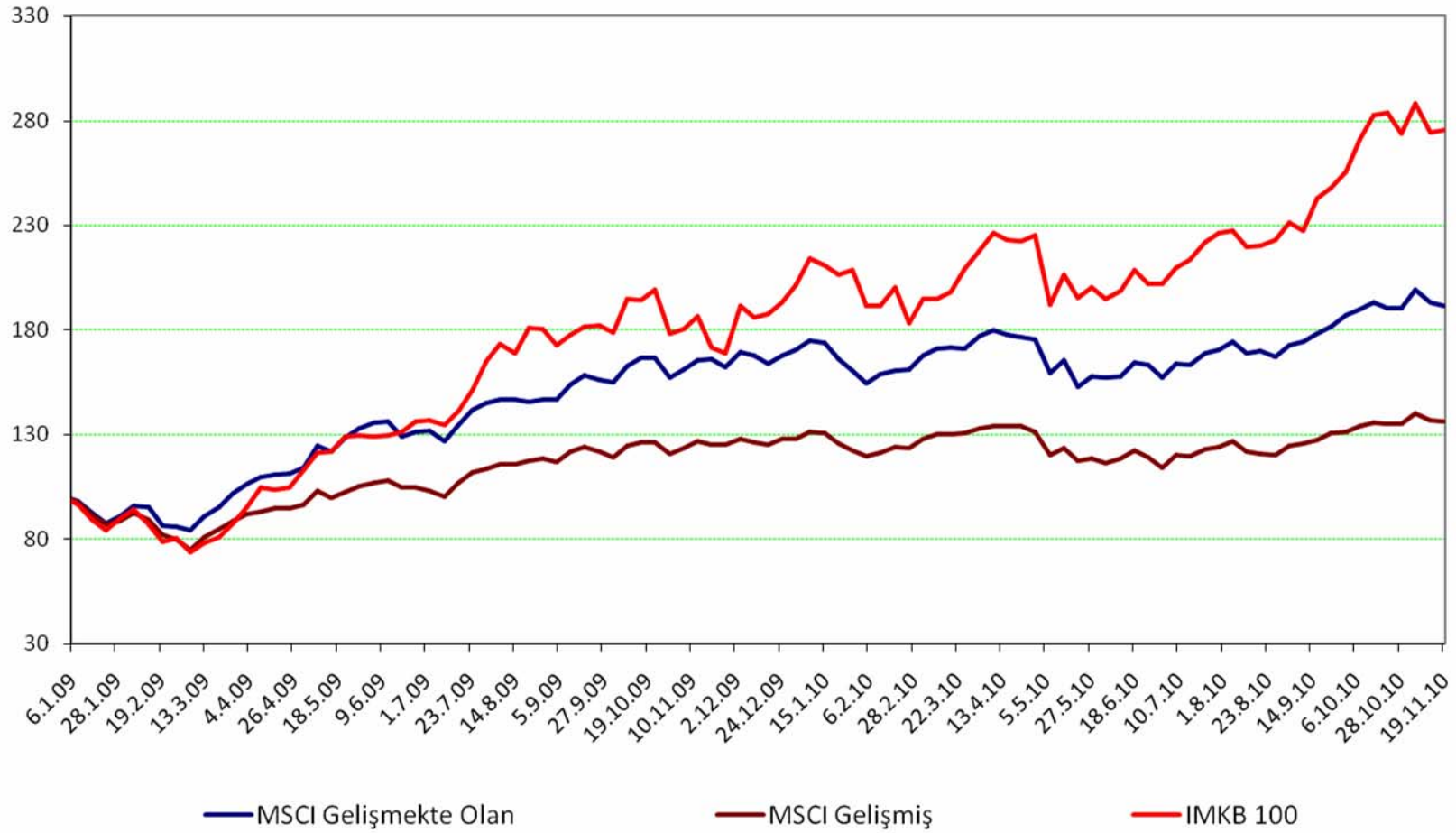

2009

Gelişmiş / Gelişmekte Olan Piyasalar ve İMKB

İMKB 100 (ABD \$) ve MSCI Endeksleri Karşılaştırması
(1/2/2009=100)

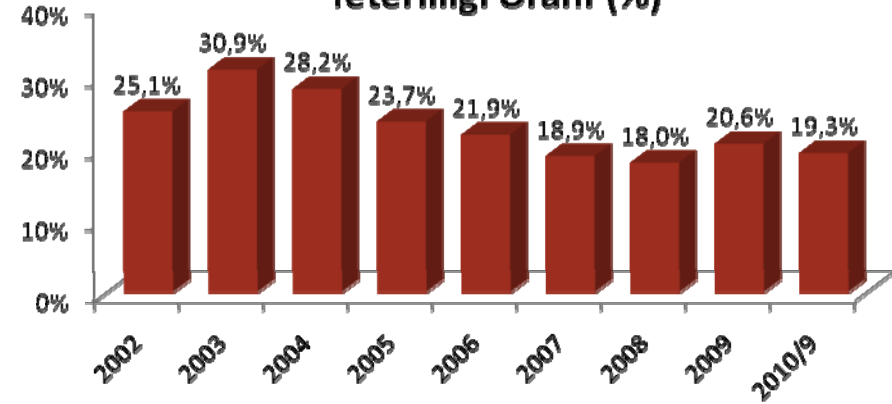

Kaynak: İMKB, Bloomberg

Türkiye: Kriz Sonrası Dönemin Yükselen Ekonomisi

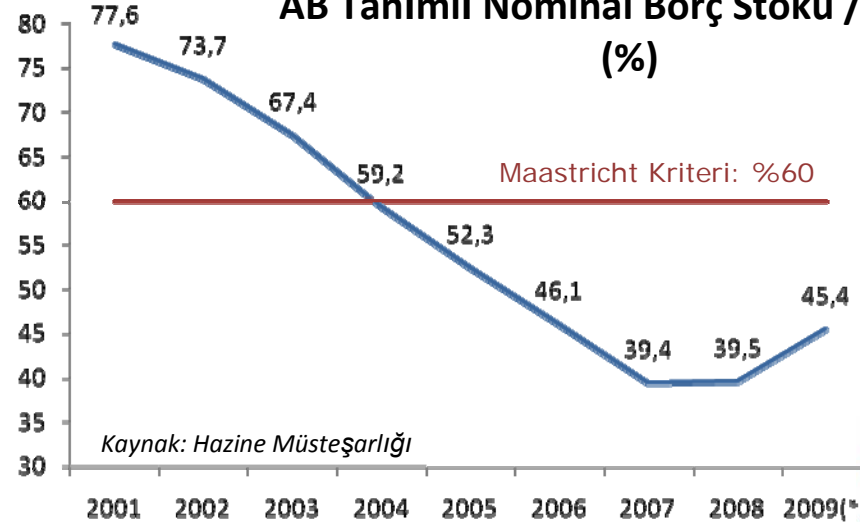
- Güçlü bankacılık sektörü
- Etkin çalışan düzenleyici/ denetleyici otoritelerin varlığı
- Yüksek sermaye yeterliliği oranları
- Kamu açıklarının GSYİH'ya oranının Maastricht Kriterleri'nin altında olması
- Yapılandırılmış ürün ve türev araçlarının sınırlı sayıda olması

Türk Bankacılık Sektörünün Sermaye Yeterliliği Oranı (%)

Kaynak: BDDK

AB Tanımlı Nominal Borç Stoku / GSYİH (%)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

*:Geçici

Türkiye'nin Görünümü

- S&P, Moody's ve Fitch Türkiye'nin kredi notunu yükseltmiştir.
- OECD Raporuna göre Türkiye'nin 2010 yılı büyüme beklentisi %8,2 olup ileriki dönemlerde de G-20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ekonomilerin başında yer alacağı öngörülmektedir.
- Türkiye 2010 yılı 2. çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,3 büyüyerek dünyada ilk sıralarda yer almıştır.

GSYİH Büyüme Hızı (%)

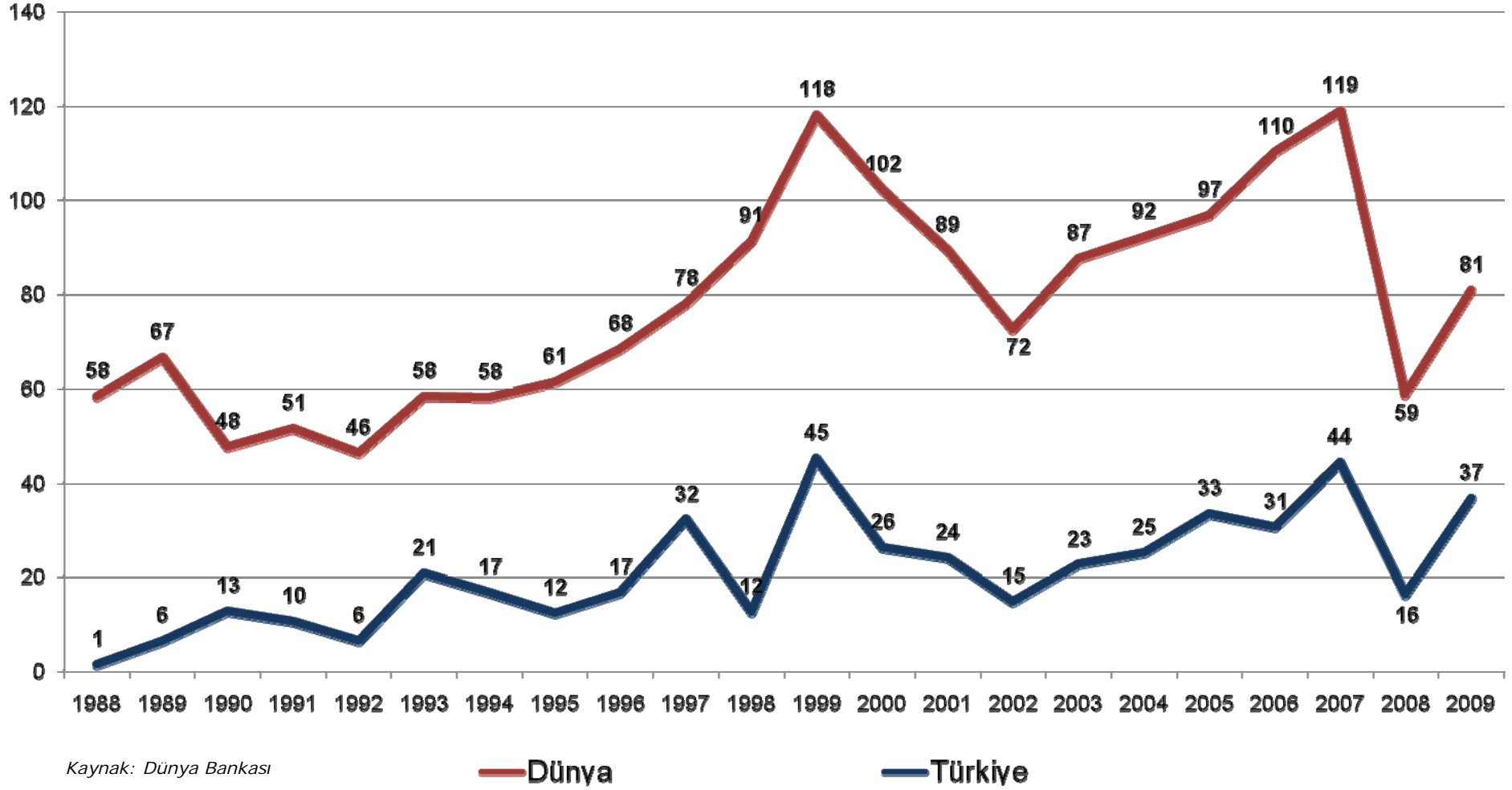

Türkiye Sermaye Piyasasına Bakış

- Fon hareketlerinin serbest olması
- Şeffaf Piyasalar
  - Elektronik Kamuyu Aydınlatma Platformu
- Muhasebe ve genel mevzuat düzenlemelerinde uluslararası bakış açısı
  - 2005 yılından itibaren UFRS
  - 2007 yılı Ağustos ayından itibaren Kurumsal Yönetim Endeksi
  - Türk Ticaret Kanununda yapılması öngörülen değişiklikler
- Gelişmiş Piyasa Altyapısı
  - Uluslararası standartlarla uyumlu yasal mevzuat
  - Güçlü ve rekabetçi bir teknolojik altyapı

Piyasa Değeri / Gayri Safi Yurt İçi Hasıla

İMKB'nin Türkiye Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

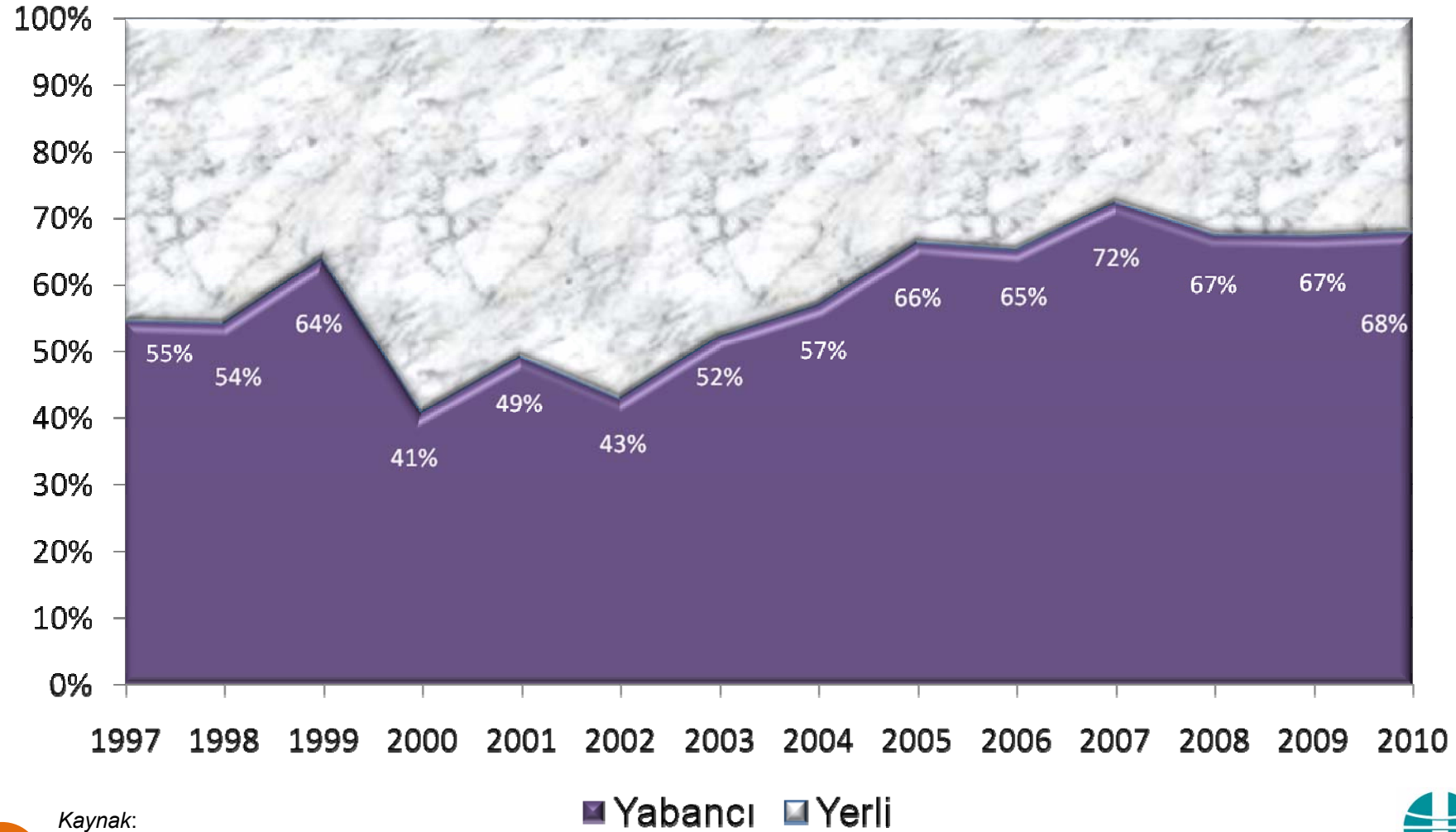
milyar ABD doları	2010/11	2009	2008	2007	2001	2000
Hisse Senetleri Piyasası						
Aracı Kuruluş Sayısı	103	103	104	104	126	128
İşlem Gören Şirket Sayısı*	335	315	317	319	310	315
Toplam Piyasa Değeri	314	236	120	290	48	70
Günlük Ortalama İşlem Hacmi	1,7	1,3	1,0	1,2	0,3	0,7
Toplam İşlem Hacmi	373	316	261	301	80	182
Tahvil ve Bono Piyasası Kesin Alım Satım Pazarı						
Günlük Ortalama İşlem Hacmi	1,2	1,1	1,0	1,1	0,1	1,0
Borsa-Dışı Günlük Ortalama İşlem Hacmi	0,7	0,5	0,7	0,7	0,3	2,0
Toplam İşlem Hacmi	417	405	404	463	125	765
Tahvil ve Bono Piyasası Repo-Ters Repo Pazarı						
Günlük Ortalama İşlem Hacmi	8,2	7,7	9,1	7,9	2,5	3,5
Borsa-Dışı Günlük Ortalama İşlem Hacmi	1,2	1,3	1,5	1,5	3,0	6,5
Toplam İşlem Hacmi	2.115	2.259	2.640	2.369	1.392	2.508
İMKB Piyasaları Günlük Ortalama İşlem Hacmi	13,0	11,8	13,1	12,4	6,3	13,7
İMKB Piyasaları Toplam İşlem Hacmi	2.905	2.980	3.305	3.132	1.598	3.455

*26 Kasım 2010 itibariyle, Borsa Yatırım Fonları bu rakama dahil değildir
Kaynak: İMKB

İMKB'nin Uluslararası Performansı

Ülke	Endeks	2009 (31.12.2008-31.12.2009)	2010 (31.12.2009-22.11.2010)	Sıralama (2009)	Sıralama (2010)
Sili	IPSA Index	50.7%	39.3%	12	1
Arjantin	MERVAL Index	115.0%	37.9%	2	2
Türkiye	XU100 Index	96.6%	28.6%	3	3
İsvec	OMX Index	43.7%	16.3%	15	4
G.Kore	KOSPI Index	49.7%	15.5%	13	5
Almanya	DAX Index	23.8%	14.5%	26	6
Meksika	MEXBOL Index	43.5%	14.3%	16	7
Hindistan	SENSEX Index	81.0%	14.3%	6	8
Misir	HERMES Index	34.2%	13.9%	18	9
G.Afrika	JALSH Index	28.6%	13.5%	25	10
MSCI Gelişmekte Olan	mxef Index	74.5%	12.6%	9	11
ABD	CCMP Index	43.9%	11.6%	14	12
ABD	SPX Index	23.5%	11.6%	27	13
ABD	INDU Index	18.8%	11.6%	33	14
Rusya	RTSI\$ Index	128.6%	10.8%	1	15
Polonya	WIG20 Index	33.5%	10.8%	19	16
Kanada	SPTSX Index	30.7%	10.1%	22	17
İsrail	TA-100 Index	88.8%	9.7%	4	18
Hong Kong	HSI Index	52.0%	7.6%	11	19
MSCI Gelişmiş	mxwd Index	31.5%	6.3%	20	20
Macaristan	BUX Index	73.4%	5.0%	10	21
İngiltere	UKX Index	22.1%	5.0%	29	22
Tayvan	TWSE Index	78.3%	2.3%	8	23
Cek Cum.	PX Index	30.2%	2.2%	23	24
Hollanda	AEX Index	36.3%	2.1%	17	25
Brezilya	IBOV Index	82.7%	1.5%	5	26
İsviçre	SMI Index	18.3%	-0.2%	34	27
Fransa	CAC Index	22.3%	-3.0%	28	28
Japonya	NKY Index	19.0%	-4.1%	32	29
Avustralya	AS51 Index	30.8%	-4.7%	21	30
Avrupa	SX5E Index	21.1%	-5.2%	30	31
Cin	SHCOMP Index	80.0%	-12.0%	7	32
İtalya	SPMIB Index	19.5%	-12.4%	31	33
İspanya	IBEX Index	29.8%	-16.3%	24	34

Yabancı Yatırımcıların Halka Açık Piyasa Değeri İçindeki Payı

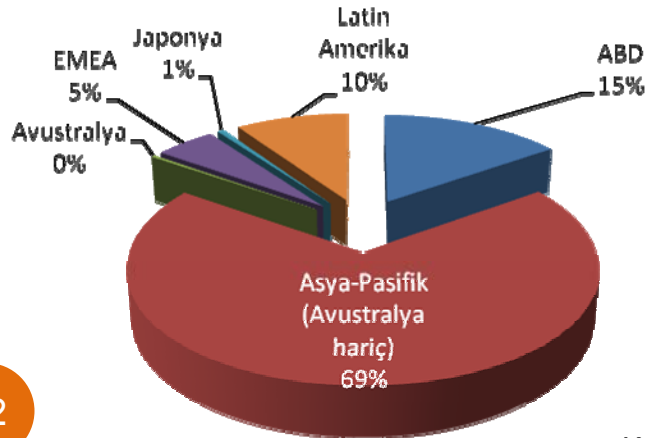
Kaynak:

- İMKB (1997- Şubat 2005)
- Takasbank (Mart 2005-Ekim 2005)
- MKK (Kasım 2005-Kasım 2010)

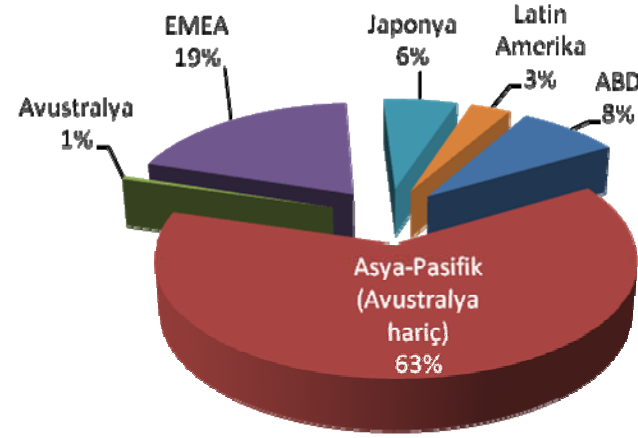
Dünyada Halka Arzlar

	01.01.2009-30.09.2009		01.01.2010-30.09.2010		% Değişim (Hasılat)	% Değişim (Halka Arz Adedi)
	Hasılat (Milyon ABD Doları)	Halka Arz Adedi	Hasılat (Milyon ABD Doları)	Halka Arz Adedi		
Dünya Toplamı	50,833.2	277	146,644.8	737	188%	166%
ABD	7,608.3	26	11,758.2	82	55%	215%
Asya Pasifik (Avustralya hariç)	34,604.9	195	89,893.2	492	160%	152%
Avustralya	162.1	6	762.5	22	370%	267%
EMEA	2525	29	27,306.8	101	981%	248%
Japonya	279.3	15	8,522.3	16	2951%	7%
Latin Amerika	4,740.3	3	4,658.7	12	-2%	300%
Türkiye	6.9	1	903.2	15	12974%	1400%

**01.01.2009-30.09.2009
(Hasılat, Milyon ABD Doları)**

**01.01.2010-30.09.2010
(Hasılat, Milyon ABD Doları)**

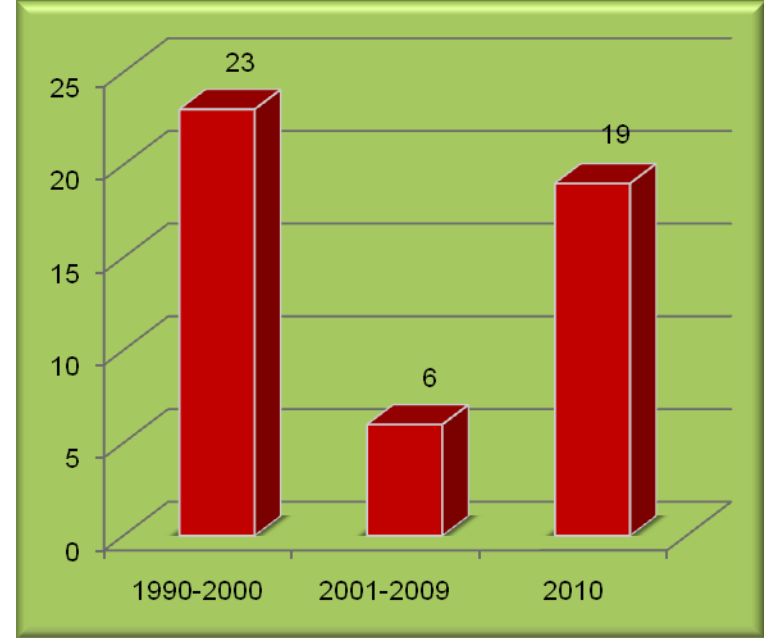
Kaynak: Reuters

İMKB'deki Önemli Gelişmeler

Halka arzlarda **2000 yılından bu yana en iyi performans** sergilenmiştir:

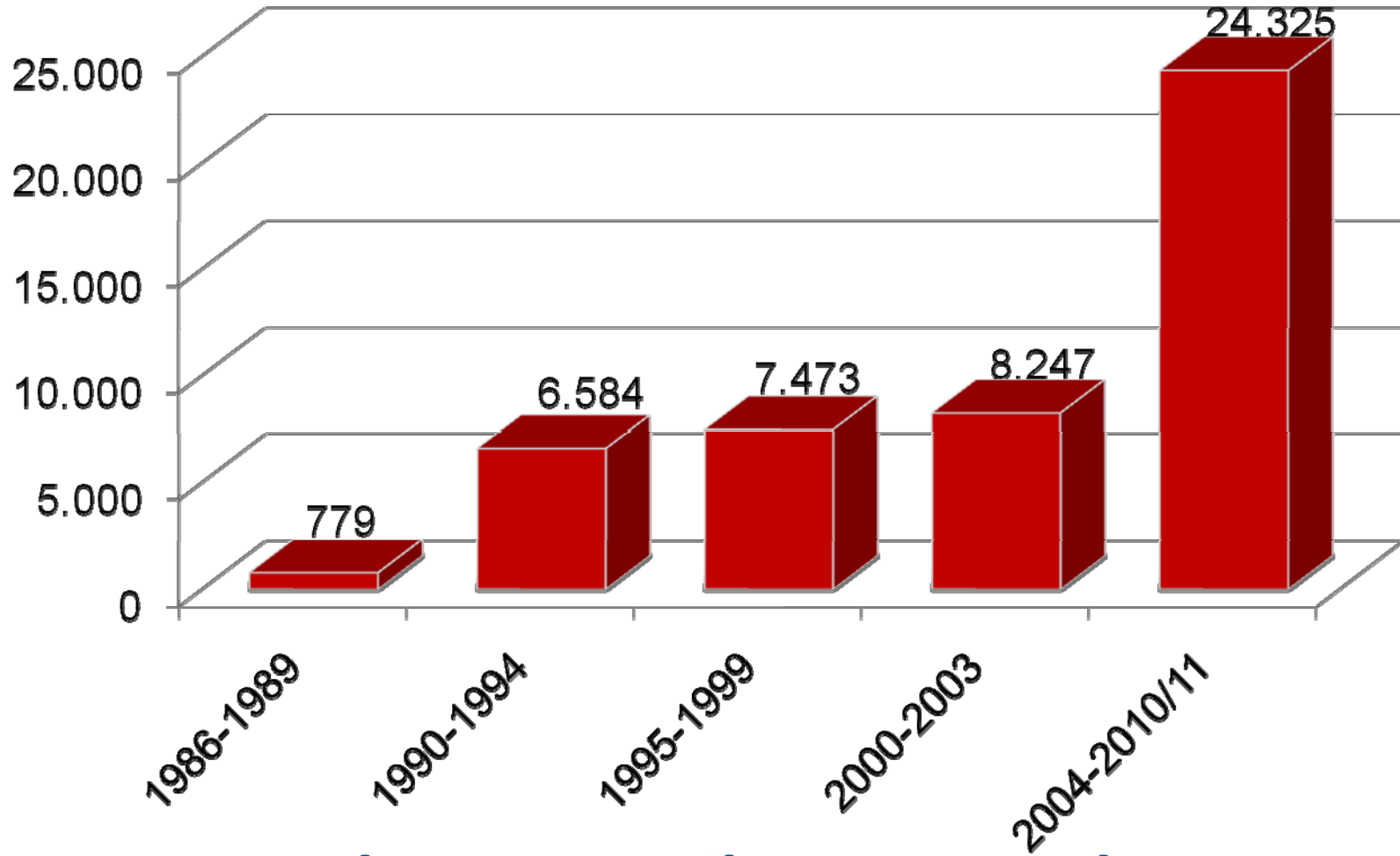
- 30 Kasım 2010 tarihi itibarıyla 2010 yılı içinde hisse senetleri halka arz edilen şirket sayısı **19**'dur.
- 2010 yılında bugüne kadarki halka arzlar sonucunda ekonomiye ve şirketlere sağlanan kaynak tutarı yaklaşık **2 Milyar TL'ye** ulaşmıştır.

İMKB'de Ortalama Halka Arz Sayısı

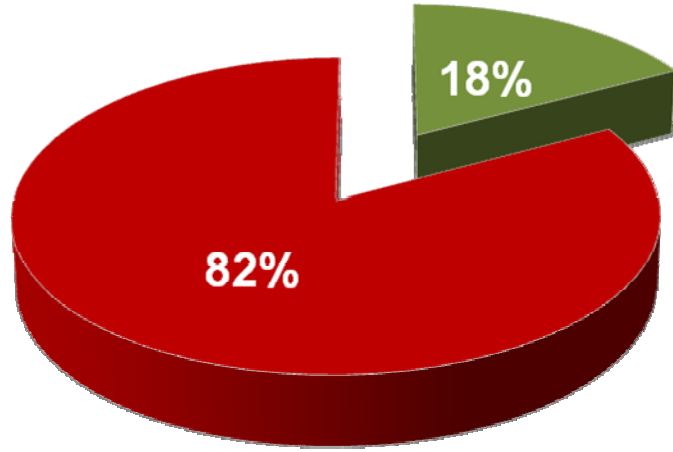
- Diğer taraftan, 2010 yılı içinde 10 adet tahvil ve bono ihracı yoluyla sağlanan kaynak tutarı ise **740,5 Milyon TL'dir**.

Ekonomiye Kazandırılan Fonlar (Milyon ABD Doları)

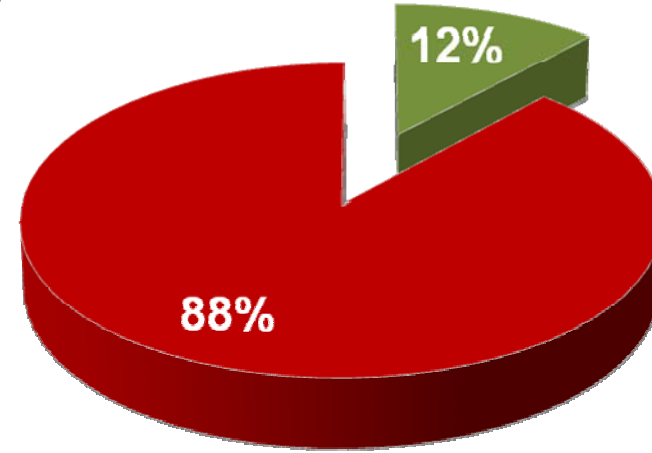

Toplam 47.4 milyar ABD Doları

İSO İlk 500 ve 1000'de Halka Açık Şirket Sayısı

İSO-500 şirketlerinin sadece 89'u İMKB'de işlem görmektedir.

İSO-1000 şirketlerinin 120'si İMKB'de işlem görmektedir.

■ İşlem gören ■ İşlem görmeyen

Halka Arz Seferberliđi Devam Ediyor

- 2010 yılında Düzce, Samsun ve Kocaeli'nde şirket yöneticilerini bilgilendirme seminerleri ve şirketlerle birebir görüşmeleri içeren çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- 6-7 Mayıs tarihlerinde İstanbul'da, 23-24 Kasım tarihlerinde ise ülkemizin önde gelen sanayi firmalarının bulunduğu Bursa'da Halka Arz Seferberliđi Zirveleri düzenlenmiştir.
- Önümüzdeki sene iki farklı ilde daha "Halka Arz Seferberliđi" zirvesi yapılması planlanmaktadır.

İMKB'deki Diğer Önemli Gelişmeler

- **Ulusal**

- Piyasa ve pazarların yeniden yapılandırılması
- Piyasa yapıcılık sistemi ve tek fiyat uygulaması
- Açılış seansı uygulaması
- Kamuyu Aydınlatma Platformu
- Varant ve diğer yapılandırılmış ürünler
- Şehir endeksleri (9 şehir)

- **Bölgesel**

- Atina Borsası ile ortak endeks: GT-30 (28 Eylül 2009)
- FEAS Endeksleri (3 Haziran 2009)
- OIC bünyesinde yeni endeks oluşturma çalışmaları devam etmekte

Yeni İMKB Piyasa ve Pazarları

- **Kurumsal Ürünler Pazarı (KÜP)**

- Piyasa yapıcılı sürekli müzayede
- Müzayede ile belirlenen “Tek Fiyat Yöntemi”
- BYF’ler, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile diğer yapılandırılmış ürünler

- **Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP)**

- Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kayda alınmış, ancak Borsamız kotasyon şartlarını sağlayamayan şirketler
- Tek fiyat ve piyasa yapıcılığı
- Piyasa danışmanı mekanizması

- **Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı**

- Hisse senetleri İMKB’de işlem gören şirketler, izahname ve sirküler düzenlemeksizin Tahvil ve Bono Piyasası’ndan borçlanabilecek

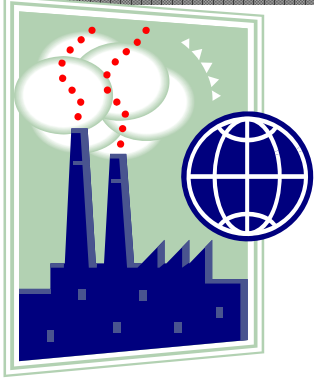
Uluslararası Faaliyetler

- ✓ “Avrasya Borsalar Birliği” (Federation of Euro-Asian Stock Exchanges – FEAS) Başkanlığı
- ✓ “Dünya Borsalar Birliği” (The World Federation of Exchanges – WFE) Yönetim Kurulu Üyeliği
- ✓ “Avrupa Borsalar Federasyonu” (Federation of European Securities Exchanges FESE) asil üyeliği (23.06.2010)

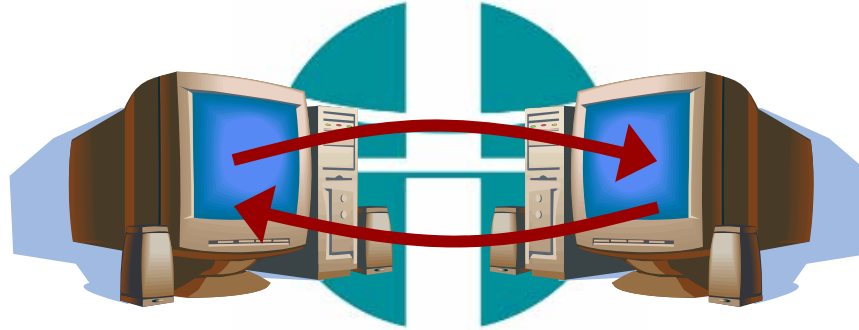

- ✓ “İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi - İSEDAK” bünyesinde yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde liderliğini üstlendiği “İslam Ülkeleri Menkul Kıymet Borsaları Forumu” toplantılarına 2005 yılından itibaren İstanbul’da ev sahipliği yapmaktadır.
- ✓ Yunanistan Borsası ile başlatılan BYF eksenli işbirliğinin, başta Rusya olmak üzere Körfez ve bölge ülkeleri ile de yapılması planlanmaktadır.

Stratejik Hedefimiz

Halka Arz Seferberliđi çalışmalarımıza hız vererek piyasanın arz tarafına katkı sağlamak

Sermaye piyasası kurum ve kuruluşları arasında iletişim etkinliğini sağlayacak bir **Ortak İşletim Platformu** yapısını oluşturmak

Yatırımcılarımıza yönelik çalışmalarımızla piyasanın talep tarafını güçlendirmeye yardımcı olmak

